

Relationship between Academic Leadership of Administrators and Effectiveness of Schools under Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office

Naruemon Daungpim^{1*} and Yutthasat Kongpetch¹

¹ Faculty of Education, Northeastern University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: 123bambamnarmon@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to study (1) the level of academic leadership of school administrators under the Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office, (2) the effectiveness of schools under the Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office, and (3) the relationship between the academic leadership of school administrators and the effectiveness of schools under the Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office. The sample used in this research includes school administrators and teachers under the Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office for the academic year 2023, comprising 20 school administrators and 338 teachers. The sample size was determined by calculating the proportion between the sample group and the population from a table, using the sample size formula from Taro Yamane and employing stratified random sampling based on school size and simple random sampling. The research instrument was a questionnaire regarding the status of the respondents, structured as a checklist including position and work experience related to the academic leadership of school administrators under the Khon Kaen Secondary Educational Service Area Office. The questionnaire utilized a 5-point Likert scale with a reliability coefficient of 0.97. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation. The researcher conducted a correlation analysis by calculating the Pearson correlation coefficient. The study results indicated that 1) the analysis of opinions regarding the academic leadership of administrators was overall at a high level, 2) the analysis of the effectiveness of schools was also overall at a high level, and 3) the analysis of the relationship between the academic leadership of school administrators and the effectiveness of schools showed a high correlation overall, with statistical significance at the 0.01 level.

Keywords: Academic Leadership, School Administrators, Effectiveness of Schools

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

นฤมล ดวงพิมพ์^{1*} และ ยุทธศาสตร์ กงเพชร¹

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: 123bambamnarmon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น (2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2566 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 338 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณหาสัดส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับประชากรจากตารางโดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการเปิดตารางตามแนวคิดของ Taro Yamane ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยได้ทำวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

© 2025 JSSP: Journal of Social Science Panyapat

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อทุกด้านของสังคม โดยเฉพาะเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงอย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนจากกระบวนทัศน์ดั้งเดิมสู่รูปแบบที่ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์ เพื่อรองรับทักษะและความรู้ที่จำเป็นในอนาคต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการนำการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยต้องมีทักษะความเป็นผู้นำที่หลากหลาย รวมถึงความสามารถในการพัฒนาตนเองและสร้างแรงบันดาลใจให้กับบุคลากร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน (บุญช่วย สายราม, 2561) ความสำเร็จของโรงเรียนในทุกระดับขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสรรค์และพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคที่มีการแข่งขันสูง (ไชยา ภาวะบุตร, 2560) นอกจากนี้ ภาวะผู้นำยังสามารถพัฒนาได้ผ่านความเชื่อมั่นในตนเองและทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่องค์กรที่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ, 2560)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นความสามารถที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน โดยมุ่งเน้นที่พฤติกรรมของครูเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงการกำหนดวัตถุประสงค์และพันธกิจของโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น การนิเทศและประเมินผลครู รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและสร้างสัมพันธภาพที่ดีในโรงเรียน คุณลักษณะของผู้นำที่ดีประกอบด้วย การมีเป้าหมายที่ชัดเจน ความรอบรู้ ความกล้าหาญในการเปลี่ยนแปลง ความกระตือรือร้น ความอดทน และความรับผิดชอบต่อองค์กร นอกจากนี้ ผู้นำต้องมีสติในการควบคุมตนเองและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความเคารพจากผู้ร่วมงาน ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว (ไชยา ภาวะบุตร, 2560)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งรวมถึงสภาพทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ความพร้อมด้านทรัพยากร เช่น เอกสาร สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่มีคุณภาพ รวมถึงงบประมาณและทรัพยากรมนุษย์ที่เพียงพอ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพช่วยให้บุคลากรมีความพึงพอใจในการทำงาน และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการภายในและภายนอกองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถผลิตผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือและจูงใจบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนด (ทรรศนกร สงครินทร์, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 84 แห่ง ในปีการศึกษา 2564 ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าปีการศึกษา 2563 ร้อยละ 1.49 โดยคะแนนเฉลี่ยในวิชาภาษาไทยและวิชาสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.04 และ 0.94 ตามลำดับ ขณะที่วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลงร้อยละ 4.38, 4.76 และ 4.03 ตามลำดับ (สำนักทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ, 2565) แนวโน้มคะแนนระหว่างปีการศึกษา 2561-2564 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ขณะที่วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยที่ผันผวน การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้อำนาจงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นดำเนินโครงการพัฒนาทางวิชาการหลายโครงการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

จากผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เพื่อจะนำข้อมูลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารงานด้านวิชาการที่จะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2566 จำนวน 84 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 184 คน และครูผู้สอน จำนวน 3,163 คน รวมทั้งหมด 3,347 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก ปีการศึกษา 2566 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 338 คน รวมทั้งสิ้น 358 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตารางของ Taro Yamane (1973) จากนั้นถึงสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 5.03 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 32.96 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.17 และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 50.84

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) ได้แก่ ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert, 1961) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert, 1961)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือ
- 2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและหลักการวิจัยแล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน
- 3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์ (Item-Objective of Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ 0.60-1.00 เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย ได้ค่ามีความเที่ยงตรงทั้งฉบับ 0.67-1.00
- 4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปขอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง โดยใช้เกณฑ์ตามข้อ 2
- 5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้จัดเก็บข้อมูล (Try-Out) กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก จำนวน 30 คน คำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97
- 6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลส่งถึงโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยประสานงานและส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ Google Form ไปให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยส่ง QR Code ที่เป็นแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 358 ชุด ทางไปรษณีย์ ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก โดยตอบแบบสอบถามโดยใช้ QR Code เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับคืน
3. เมื่อได้รับแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามในระบบออนไลน์ Google Form
4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม เมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและสรุปผลการวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คำตอบของแบบสอบถาม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยของคำตอบในแบบสอบถาม และกำหนดใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของ ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยแปลความหมาย ดังนี้ (ธำนิษฐา ศิลปจักร, 2560)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ 1.00 มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .80-.90 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .60-.79 มีความสัมพันธ์กันสูง

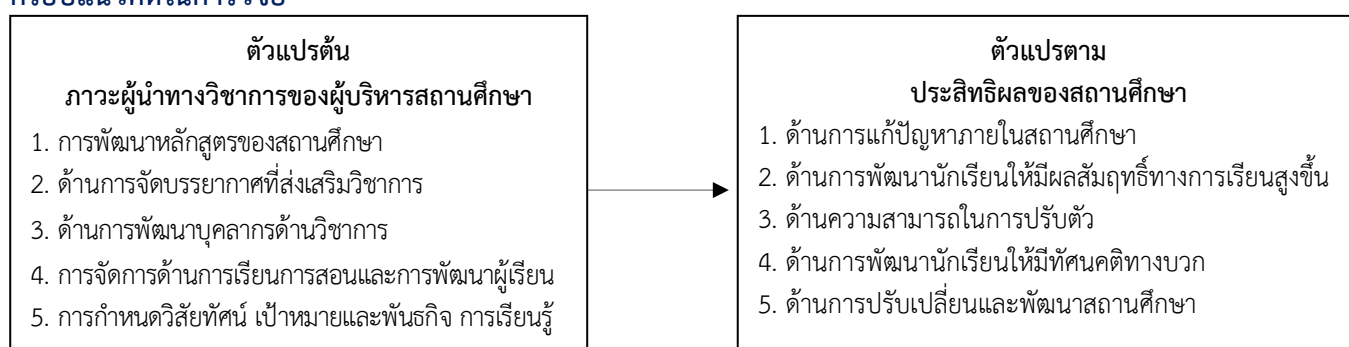
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .40-.59 มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .20-.39 มีความสัมพันธ์กันต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .01-.19 มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .00 ไม่มีความสัมพันธ์กัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .309) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับด้านการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .495) รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .450) และด้านการจัดการด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .452) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .521)

หากพิจารณาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ ที่ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .495) และถือว่ามากกว่าด้านอื่น ๆ นั้น เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การจัดให้มีคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .760) รองลงมา คือ มีการวางแผน จัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .692) และมีการบันทึก ติดตาม ประเมินผลการนิเทศทุกครั้งเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนของครู ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .760) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มีการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานของครูและให้รายงานผลการปฏิบัติงานทุกภาคเรียน ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .631)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .293) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .572) รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .427) และด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .373) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .430)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยรวม (n=358)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา (X_{tot})	ประสิทธิผลของสถานศึกษา					ประสิทธิผล ของสถานศึกษา (Y_{tot})	ระดับ ความสัมพันธ์
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5		
X_1	.214**	.207**	.213**	.325**	.564**	.490**	ปานกลาง
X_2	.278**	.151**	.586**	.224**	.305**	.460**	ปานกลาง
X_3	.427**	.492**	.400**	.578**	.316**	.753**	สูง
X_4	.563**	.406**	.657**	.288**	.217**	.712**	สูง
X_5	.231**	.149**	.108**	.166**	.260**	.320**	ต่ำ
ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot})	.513**	.449**	.620**	.588**	.421**	.787**	สูง

หมายเหตุ: **ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = .787^{**}$) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ การจัดการด้านการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน (X_4) กับ ด้านความสามารถในการปรับตัว (Y_3) ($r = .657^{**}$) คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้ (X_5) กับ ด้านความสามารถในการปรับตัว (Y_2) ($r = .108^{**}$)

สรุปโดยภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ (X_3) มีความสัมพันธ์กันสูงสุดกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา (Y_{tot}) ($r = .753^{**}$) และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้ (X_5) มีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา (Y_{tot}) ($r = .320^{**}$) และในภาพรวมของประสิทธิผลของสถานศึกษา ในด้านความสามารถในการปรับตัว (Y_3) มีความสัมพันธ์กันสูงสุดกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) ($r = .620^{**}$) และด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา (Y_5) มีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) ($r = .421^{**}$)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ได้ระดับมาตรฐานสากลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ดำเนินการบริหารจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีผลการงานอยู่ในระดับมากที่สุดคล้องกับผลการรายงานตนเอง ทำให้ผู้บริหารเกิดการตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการบริหารงานในสถานศึกษา โดยมีการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานกับฝ่ายต่าง ๆ มีการจัดฝึกอบรม พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้สถานศึกษาในการเข้าร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการ จึงส่งผลให้ผู้บริหารมีความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการ ผู้บริหารมีการกำหนดขอบเขตด้านวิชาการ โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินความต้องการของครู เพื่อนำไปพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการ ปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามในด้านการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนให้สอดคล้องกับเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสอดคล้องกับ เพ็ชรชมพู พิชญพันธ์เดชา (2561) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ มนัส ทวีกัน (2561) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ นัฏจรี เจริญสุข (2562) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ จุริรัตน์ ม่วงนา (2563) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

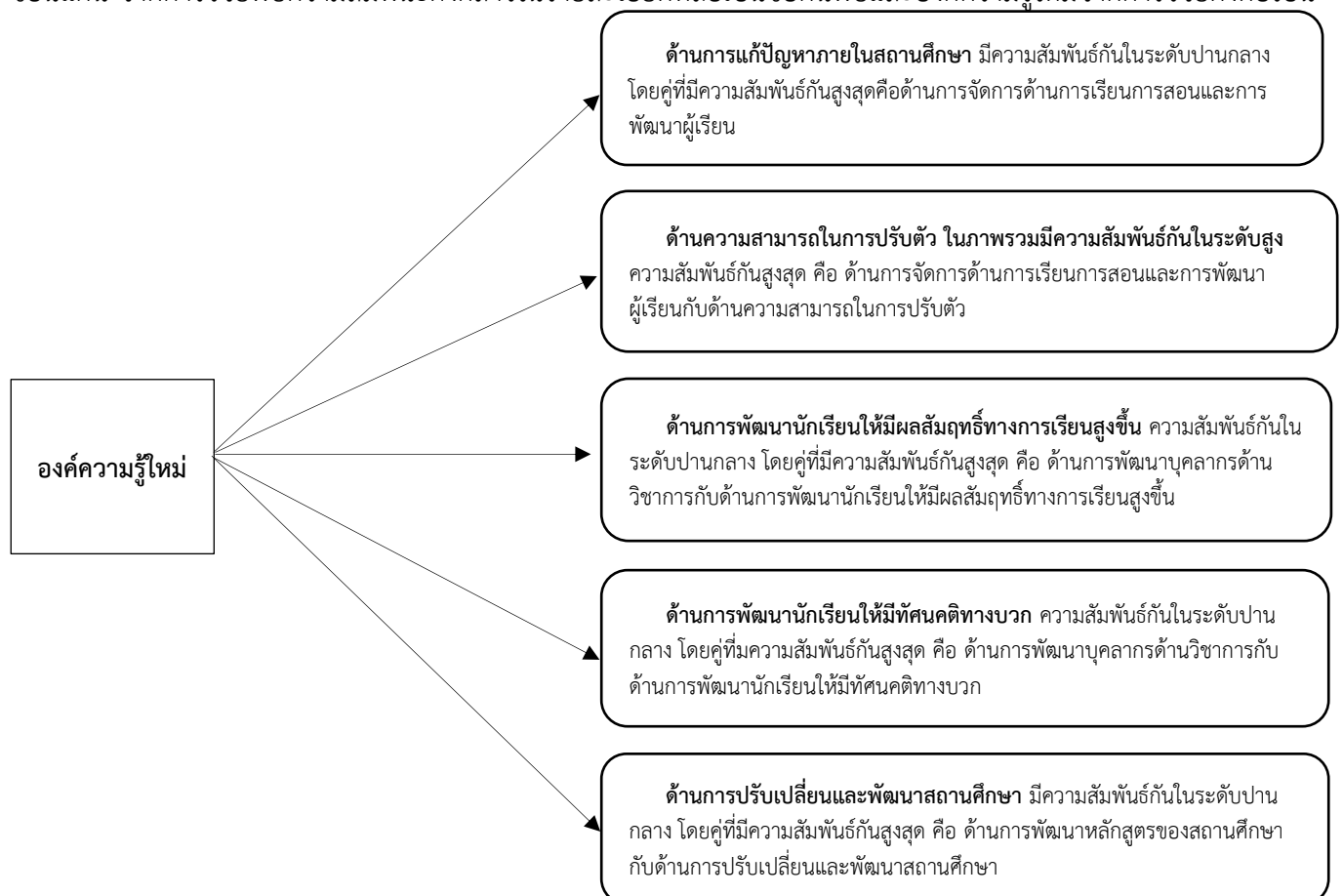
ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เห็นความสำคัญของการดำเนินงานภายในสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างชัดเจน มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาทักษะ เพิ่มพูนความรู้ตามความสามารถและความต้องการของครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีการปรับเปลี่ยน แก้ไข พัฒนาสถานศึกษาเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นให้แก่แก่นักเรียนเพื่อเอื้อต่อการเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีการวางแผนร่วมกันพัฒนาและจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้สถานศึกษามีความตื่นตัวในเรื่องประสิทธิผลของสถานศึกษา กำกับดูแลสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับ นัฏจรี เจริญสุข (2562) พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับ จุริรัตน์ ม่วงนา (2563) พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า โดยในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ การจัดการด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนกับด้านความสามารถในการปรับตัว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีการเรียนการสอนที่หลากหลายตรงตามผู้เรียน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อนำมากำหนดแผนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนของยุคสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริรัตน์ ม่วงนา (2563) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 โดยรวม มีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย มุ่งเน้นวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวแปร นั่นคือ ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น จากการวิจัยพบความสัมพันธ์ดังกล่าวในรายละเอียดที่ถือเป็นข้อค้นพบและองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยดังต่อไปนี้



ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับด้านการปฏิบัติ มากสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ และด้านการ จัดการด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากสุดคือ ด้านการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติ ทางบวก รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า โดยในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ การจัดการด้านการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนกับด้านความสามารถในการ ปรับตัว คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้กับด้านความสามารถใน การปรับตัว สรุปโดยภาพรวมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการมี ความสัมพันธ์กันสูงสุดกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและ พันธกิจ การเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา และในภาพรวมของ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ในด้านความสามารถในการปรับตัว มีความสัมพันธ์กันสูงสุดกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา และด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่ำสุดกับภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ขอนแก่น ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารควรมีการจัดทำ หลักสูตรโดยมีการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุตามที่ตั้งเป้าไว้

1.2 จากผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ด้านที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ บุคลากรได้ความเป็นผู้นำร่วม ควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบในการทำงาน และตัดสินใจด้วยตนเอง โดยอยู่ในหลักความถูกต้อง แก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างยุติธรรม

1.3 จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ การกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้กับด้านความสามารถในการปรับตัว ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการกำหนดเป้าหมาย และพันธกิจให้ชัดเจน และมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

2.2 ควรศึกษา สภาพความต้องการจำเป็น แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

2.3 ควรศึกษาการพัฒนาารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- จूरรัตน์ ม่วงนา. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.* (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560.* สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรรณกร สงครินทร์. (2560). ปัจจัยทางด้านการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. ใน *การประชุมวิชาการ “มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิจัย” ครั้งที่ 13* (น. 53-61). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.* กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรินท์.
- นัญจรี เจริญสุข. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี.* (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญช่วย สายราม. (2561). *ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.* สืบค้นจาก <http://wetoknows.blogspot.com>.
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3.* (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- เพชรชมพู พิษณุพันธ์เดชา. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.* (การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- มนัส ทวีกัน. (2561). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.* (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.* (ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 -2579.* กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2565). *ผลการทดสอบ O-Net.* สืบค้นจาก <https://data.go.th/organization/niets>.
- Likert, R. (1961). *New Pattern of Management.* New York: McGraw – Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* (2rd ed.). New York: Harper. and Row.